

Dosarul nr. 3a-578/2023
2 - 21133832-02-3a-04052023

(Judecătorul Liudmila Holevițaia)

DECIZIE

30 mai 2023

mun. Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ,
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența

președintele completului, judecătorul
judecătorii
grefier

Mîra Ghenadie
Dutca Ina și Băbălău Denis
Grigoraș Valeria

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Nord împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 decembrie 2022, prin care s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de societatea cu răspundere limitată „Irarom-Grup” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actului administrativ individual defavorabil,

CONSTATĂ:

Pretențiile reclamantului:

La 03 septembrie 2021, SRL ”Irarom-Grup”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, solicitând anularea deciziei de regularizare a Biroului Vamal Nord, nr. 259 din 29 iulie 2021.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 12 iulie 2021, de către Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal, a fost întocmit procesul-verbal nr. 32/3 privind reverificarea declarațiilor vamale la compania SRL ”Irarom-Grup”.

La 20 iulie 2021 procesul-verbal nr. 32/3 de reverificare a declarațiilor vamale din 12 iulie 2021, a fost contestat, însă Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal a ignorat contestația depusă și nu a dat răspuns, iar la 29 iulie 2021 a emis decizia de regularizare nr. 259 prin care s-a calculat spre achitare obligația vamală în sumă de 118 078, 83 lei, care a parvenit la societatea comercială SRL ”Irarom-Grup” la 10 august 2021.

La 17 august 2021, decizia de regularizare nr. 259 din 29 iulie 2021, a fost contestată la Serviciul Vamal, concomitent solicitându-se suspendarea acestui act administrativ.

La 01 septembrie 2021, de la Serviciul Vamal, a parvenit răspunsul nr. 28/11-11767 din 19 august 2021, prin care cererea de suspendare a fost respinsă ca nefondată.

Reclamanta consideră că Decizia de regularizare nr. 259 din 29 iulie 2021 și răspunsul nr. 28/11-11767 din 19 august 2021 sunt fiind ilegale și pasibile a fi anulate, or, nu a existat nici un temei legal pentru reverificarea declarațiilor vamale ce rezultă din activitatea SRL "Irarom-Grup".

Reverificarea declarațiilor vamale ale reclamantei a fost inițiată tendențios de către Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal ca rezultat al indicațiilor Procuraturii Generale și reprezintă o hărțuire prin efectuarea abuzivă a controlului, care creează impedimente în activitatea economică.

Aceste acțiuni ilegale ale Biroului Vamal Nord sunt contrare prevederilor art. 15 din Legea nr. 235 din 20 iulie 2006 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător” potrivit cărora, activitatea altor instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control în relațiile cu întreprinzătorii trebuie să fie proporțională asigurării intereselor societății și protecției drepturilor întreprinzătorilor. Instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control nu vor întreprinde acțiuni în exces necesităților atingerii scopurilor societății.

Or, nu există nici un argument plauzibil, decât indicațiile ilegale de la altă autoritate, pentru efectuarea reverificării declarațiilor vamale ale agentului economic SRL "Irarom-Grup" după ce s-au scurs 3,5 ani.

Din cauza omiterii de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova a termenului rezonabil, organul autorizat din Ucraina - Camera de comerț și industrie din or. Hmelnițk, care este autorizat pentru eliberarea certificatelor de proveniență, nu poate reconfirma actele emise după expirarea termenului de valabilitate a acestora.

Mai susține partea reclamantă că, concluzia Biroului Vamal Nord privind neconfirmarea originii mărfurilor importate, conform declarațiilor vamale de import nr. 116011351 din 01 februarie 2017, nr. 1160112427 din 04 octombrie 2017 și nr. 1160117967 din 28 decembrie 2017, este una eronată.

Or, la importul mărfii de către SRL "Irarom-Grup" a fost prezentat certificatul de origine a mărfii și la angajații Serviciului Vamal nu au apărut careva suspiciuni.

Certificatele prezentate la momentul importului nu au fost anulate de către organele competente din Ucraina ca rezultat al reverificării la solicitarea Serviciului Vamal din Republica Moldova, fiind acte care au produs efecte juridice.

La moment, Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina, singurul organ abilitat în acest sens, nu poate emite alte certificate de origine în original întreprinderii producătoare din Ucraina, deoarece conform răspunsului acesteia, termenul de valabilitate este de un an de zile, fapt ce face imposibilă întocmirea concluziei privind proveniența mărfurilor din anul 2017.

Aceste circumstanțe expuse supra sunt confirmate prin corespondența scrisă cu partenerii din Ucraina, care a fost prezentată de SRL "Irarom-Grup" către Biroul Vamal Nord.

Atât Biroul Vamal Nord, cât și aparatul central al Serviciul Vamal nu au examinat aspectele descrise, fapt ce demonstrează caracterul abuziv al reverificării și examinarea superficială, unilaterală a actelor prezentate și contestației reclamantei.

La fel, susține partea reclamantă că în răspunsul Autorității Vamale a Ucrainei este confirmat faptul că certificatele de origine a mărfii forma CT-1: din 30 ianuarie 2017 nr. MD76800F105 (1596786), din 04 octombrie 2017 nr. MD76800F 2464 (1747200) și din 22 decembrie 2017 nr. MD76800F 3049 (1700695) au fost eliberate de Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina pentru întreprinderea „Энергоприладпостач”.

Autoritatea Vamală a Ucrainei nu poate confirma criteriul de origine „Д8504” și „Д8537”, deoarece exportatorul nu a prezentat documente suficiente pentru confirmarea originii preferențiale a mărfurilor acoperite de certificatele menționate.

Acest fapt este menționat în procesul-verbal nr. 32/3 din 12 iulie 2021, de revendicare a declarațiilor vamale, întocmit de Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal.

Autoritatea Vamală a Ucrainei nu a confirmat că certificatul a fost eliberat pe baza unor informații neveridice și, în acest caz, nu sunt aplicabile prevederile pct. 9. 3. al Protocolului cu privire la regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor țărilor membre CSI.

Serviciul Vamal al Republicii Moldova nu are nici o dovadă că întreprinderea de export din Ucraina a prezentat date neveridice, există doar răspunsul Autorității Vamale din Ucraina că întreprinderea exportatoare ООО „Энергоприладпостач” a prezentat informații insuficiente.

Competent a se expune asupra originii producției exportate de către ООО „Энергоприладпостач” este Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina și nu Autoritatea Vamală din Ucraina. Neprezentarea informației sau prezentarea informației insuficiente, din cauza scurgerii timpului, nu poate fi asimilată ca prezentarea datelor neveridice. La momentul exportului mărfii de către ООО „Энергоприладпостач” în adresa SRL "Irarom-Grup" corespundeau cerințelor legale.

Astfel, Biroul Vamal Nord a făcut concluzii eronate privind aplicabilitatea pct. 9. 3 din Protocolul cu privire la regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor țărilor membre CSI, deoarece procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nu conține concret care date, informații sau documente prezentate de către întreprinderea exportatoare din Ucraina ООО „Энергоприладпостач” sunt neveridice.

În acțiune se mai menționează că, SRL ”Irarom-Grup” suplimentar a interpelat vânzătorul ООО „Энергоприладпостач” pentru a elucida neclaritatea apărută referitoare la proveniența mărfii exportate, la care a primit: - Concluzia expertului din cadrul Camerei de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina, care confirmă că marfa - celula de înaltă tensiune KCO-306-12BM Y1 (TH ВЭД8537) este produsă în Ucraina; - Certificatul nr. 22-01/695 din 27 iulie 2021, eliberat de Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina, prin care se confirmă că este unicul organ competent de a elibera certificate privind originea mărfii și a confirma proveniența acestea, conform art. 11 pct. 1 din Legea Ucrainei cu privire la Camera de Comerț și Industrie.

Susține partea reclamantă că, la emiterea deciziei de regularizare contestate, Biroul Vamal Nord a încălcat flagrant principiile prevăzute de art. 28-32 din Codul administrativ: - de eficiență (art. 28 din Codul administrativ), care prevede procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului. Or, actul administrativ individual nu este nici adecvat și nici corespunzător scopului declarat, dar are ca efect persecutarea agentului economic și periclitarea activității economice; - de proporționalitate (art. 29 din Codul administrativ), care reglementează, că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. Mai mult, o măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Or, Biroul Vamal Nord la emiterea deciziei de regularizare contestate nu a respectat acest principiu din considerentul că reverificare nu are temei legal, nu este rezonabilă după 3,5 ani, nu este potrivită și nu este necesară; - de securitate a raporturilor juridice (art. 30 din Codul administrativ), potrivit cărora autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public. Or. Biroul Vamal Nord nu are explicații nici plauzibile, nici legale privind inițierea reverificării SRL ”Irarom-Grup” după 3,5 ani din momentul importului propriu-zis; - de motivare (art. 31 din Codul administrativ), care stipulează că actele administrative individuale scrise trebuie să fie motivate. Astfel, decizia de regularizare contestată nu are o motivație plauzibilă, vine în contradicție

cu actele prezentate la momentul importului mărfii în anul 2017 și aduce atingere activității economice a reclamantei; - de comprehensibilitatea și transparența acțiunilor autorităților publice (art. 32 din Codul administrativ), ce presupune că procedura administrativă se structurează astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse. De asemenea, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

La 21 octombrie 2021, SRL "Irarom-Grup" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal, solicitând anularea deciziei de executare a silită nr. 34 din 21 septembrie 2021.

În argumentarea acțiunii SRL "Irarom-Grup" a indicat că, la 29 iulie 2021, Biroul Vamal Nord a emis decizia de regularizare nr. 259, prin care s-a calculat spre achitare obligația vamală în sumă de 118 078,83 lei, care a parvenit la reclamantă la 10 august 2021.

Reclamanta a contestat acțiunile organului vamal în instanța de contencios administrativ, în prezent, fiind în proces de examinare.

La 21 septembrie 2021 Biroul Vamal Nord al Serviciului Vamal a emis decizia de executare silită nr. 34, privind încasarea forțată a obligației vamale în sumă de 118 078, 83 lei.

La 30 septembrie 2021, sub nr. 27577, în cancelaria Serviciului Vamal, a fost înregistrată cererea prealabilă privind suspendarea și anularea deciziei nr. 34 din 21 septembrie 2021 cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a obligației vamale.

La 07 octombrie 2021, sub nr. 28/11-14031, în adresa SRL "Irarom-Grup" a fost expediat răspunsul prin care a fost respinsă solicitarea de anulare a deciziei nr. 34 din 21 septembrie 2021, fără a se expune la aspectul ce ține de suspendarea acestora.

Reclamanta consideră că decizia de executare silită nr. 34 din 21 septembrie 2021 al Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal și răspunsul nr. 28/11-14031 din 07 octombrie 2021 al Serviciului Vamal sunt ilegale.

Astfel, decizia de executare silită nr. 34 din 21 septembrie 2021 este contrară prevederilor art. 171 alin. (4) din Codul administrativ, care prevede că actele administrative individuale sunt executorii din momentul survenirii obligativității lor, cu excepția cazului când executarea lor este suspendată prin decizia autorității publice sau prin act judecătoresc de dispoziție. Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluționarea cererii respective.

În acest sens, SRL "Irarom-Grup" a intentat acțiune în contencios administrativ și a solicitat atât suspendarea, cât și anularea deciziei de regularizare, a Biroului Vamal Nord al Serviciului Vamal, nr. 259 din 29 iulie 2021.

Acest aspect suspendă efectele deciziei de regularizare până la momentul expunerii de către instanța de judecată asupra solicitărilor fie de suspendare, fie de anulare a actului administrativ individual nefavorabil.

Mai indică partea reclamantă că argumentul Serviciului Vamal precum că atacarea în instanța de judecată a deciziei organului vamal nu suspendă încasarea obligației vamale este una eronată.

Conform art. 129 alin. (6) din Codul vamal, la care face referire organul vamal, prevede excepție de la această regulă, și se referă la cazul în care reglementările unor legi speciale prevăd în mod expres suspendarea actului administrativ individual nefavorabil. Or, coroborarea prevederilor art. 171 alin. (4) din Codul administrativ cu prevederile art. 129 alin. (6) din Codul vamal permit a constata că dispozițiile Codului administrativ se consideră speciale în cazul litigiului în contencios administrativ în care este implicat organul vamal.

Acțiunile Serviciului Vamal sunt contrare prevederilor art. 15 din Legea nr. 23 din 20 iulie 2006 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător” potrivit cărora activitatea altor instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control în relațiile cu întreprinzătorii trebuie să fie proporționali asigurării intereselor societății și protecției drepturilor întreprinzătorilor. Instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control nu vor întreprinde acțiuni în exces necesităților atingerii scopurilor societății.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) 30 iunie 2022, s-au conexasat pentru a fi examinate într-o singură procedură cauzele civile la acțiunea SRL "Irarom-Grup" către Serviciul vamal al Republicii Moldova privind suspendarea executării deciziei de regularizare nr. 259 din 29 iulie 2021 și la acțiunea SRL "Irarom-Grup" către Biroul Vamal Nord cu privire la contestarea actelor administrative.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 08 decembrie 2022, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Irarom-Grup".

S-au anulat, Decizia de regularizare, nr. 259 din 29 iulie 2021 și Decizia cu privire la declanșarea procedurii de executare silită a obligației vamale a plătitorului vamal, nr. 34 din 21 septembrie 2021, emise de Biroul Vamal Nord și Deciziile nr. 28/11-11767 din 19 august 2021 și nr. 28/11-14031 din 07 octombrie 2021, emise de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, în procedura prealabilă.

S-au încasat din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova în beneficiul SRL "Irarom-Grup", cheltuielile de judecată în sumă de 5 000 lei, pentru serviciile de asistență juridică.

Solicitarea apelantului:

La 30 decembrie 2022, Serviciul Vamal al RM – Biroul Vamal Nord, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, (sediul Rîșcani), din 08 decembrie 2022, iar la 13 aprilie 2023 a fost înregistrat apelul motivat, prin care s-a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care, cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea apelului, reiterându-se circumstanțele de fapt relevante procedurii de vămuire a mărfii importate de către SRL "Irarom-Grup" și acțiunile organului vamal de control ulterior, s-a indicat că, în cadrul efectuării controlului ulterior nu a fost confirmată originea preferențială a mărfurilor importate, fapt care a determinat Biroul Vamal Nord să emită decizia de regularizare nr. 259 din 29 iulie 2021, de recalculare a obligațiilor vamale în sumă de 118 078,83 lei.

În context, cu referire la prevederile art. 127¹³ din Codul vamal, apelanții au menționat că, decizia de regularizare sus menționată este deja executorie, iar ca efect, a fost perfectată și emisă Decizia privind declanșarea procedurii de executare silită a obligației vamale a plătitorului vamal nr. 34 din 21 septembrie 2021.

De asemenea, în cererea de apel a fost invocat faptul că, deoarece Autoritatea Vamală a Ucrainei nu a putut confirma criteriul de origine „/1,8504” și „/1,8537”, motivând că exportatorul nu a prezentat documente suficiente pentru confirmarea originii preferențiale a mărfurilor acoperite de certificatele menționate, atunci nici certificatul de origine CT-1 eliberat nu poate confirma originea preferențială a mărfurilor respective, ceea ce denotă cu certitudine faptul că certificatul a fost eliberat pe baza unor informații neveridice.

Suplimentar, s-a invocat că, răspunsurile Autorității Vamale a Ucrainei nr. 15/15-03/11/483 din 16 februarie 2021 și nr. 08-16/16-01-01/11/8865 din 31 iulie 2020 nu conțin date suficiente pentru determinarea originii reale a mărfurilor, respectiv, organul vamal justificat a refuzat acordarea preferințelor prevăzute în acordul de comerț liber prin întocmirea actelor administrative contestate de SRL „Irarom-Grup”.

La 16 mai 2023, a fost înregistrată referința la cererea de apel depusă de Serviciul Vamal al RM – Biroul Vamal Nord, prin care s-a solicitat respingerea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

Argumentele părților în ședința de judecată:

Reprezentantul apelanților Serviciul Vamal al RM – Biroul Vamal Nord – Tărăță Veniamin, a susținut argumentele invocate în cererea de apel și cele

reflectate în pledoariile prezentate în formă scrisă, și a solicitat admiterea cererii de apel în formula înaintată.

Reprezentanții intimatei SRL ”Irarom-Grup” – avocații Malai Vitalie și Moraru Sergiu, au solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Admisibilitatea apelului:

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Din actele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii atacate cu apel a fost pronunțat la 08 decembrie 2022, apelul fiind declarat la 30 decembrie 2022, hotărârea motivată a fost comunicată apelantei la 04 aprilie 2023, apelul motivat fiind depus la 13 aprilie 2023, din care considerente, instanța de apel constată că cererea de apel întrunește condițiile cu privire la respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

De asemenea, conform art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

La caz, Colegiul a stabilit că cererea de apel a fost semnată electronic de către șeful Biroului Vamal – Mazanca Nicolae, iar în astfel de circumstanțe, apelul depus trece testul admisibilității, instanța de apel urmând să examineze cauza în fond.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind explicațiile participanților la proces, analizând materialele dosarului în raport cu circumstanțele cauzei și normele legale aplicabile cazului dat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul [...].

Potrivit art. 219 alin. (1)-(4) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform jurisprudenței CtEDO, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. (Hirro Balani vs Spania, nr. 18064/91 din 09 decembrie 1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29 mai 1997 §43).

În ședința judiciară a instanței de apel s-a constatat că, la 12 iulie 2021, Biroul Vamal Nord a întocmit un proces-verbal cu nr. 32/3 de reverificare a declarațiilor vamale, prin care a concluzionat că, în rezultatul efectuării controlului ulterior, în baza răspunsurilor primite de la Autoritatea Vamală a Ucrainei nr. 15/15-03/11/483 din 16 februarie 2021 și nr. 08-16/16-01/11/8865 din 31 iulie 2020, nu s-a putut confirma originea mărfurilor importate de către SRL "Irarom-Grup", potrivit declarațiilor vamale de import nr. 116011351 din 01 februarie 2017, nr. 1160112427 din 04 octombrie 2017 și nr. 1160117967 din 28 decembrie 2017, motiv pentru care, au fost recalulate și încasate din contul SRL "Irarom-Grup", obligații vamale.

În context, Colegiul civil reține că, în susținerea concluziei expuse în procesul-verbal nr. 32/3 din 12 iulie 2021, Biroul Vamal Nord a indicat că: - *în rezultatul efectuării controlului ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale, pe domeniul verificării corectitudinii acordării tratamentului tarifar preferențial (preferința 103), la agentul economic SRL "Irarom-Grup", sa constatat că acesta a efectuat tranzacții de import, conform declarațiilor vamale nr. 1160 I 1351 din 01 februarie 2017, nr. 1160 I 12427 din 04 octombrie 2017 și nr. 1160 I 17967 din 28 decembrie 2017, cu beneficiere de tratament preferențial. În urma analizei declarațiilor vamale supuse reverificării și a documentelor de însoțire anexate, declarantul plătitorul vamal SRL "Irarom-Grup", a importat și a plasat în regim vamal 40 00 000 (import definitiv): - "2 celule de tensiune înaltă pentru comandă și distribuirea electricității echipată cu aparate de siguranță, destinată pentru*

completarea panourilor electrice”, cu valoarea în vama totală în mărime de 571 488, 38 lei (valoarea factuală – 26 835 Euro), declarate la poziția tarifară 85372091 (conform Legii RM nr. 172/2014 taxa vamală constituie - 8%); - ”transformator electric cu dielectric lichid de o putere de 1000 kva” cu valoare în vamă în mărime de 519 012, 8 lei (valoarea facturată 25 000 euro), declarată la poziția tarifară 85042210 (conform Legii RM nr. 172 2014 taxa vamală constituie -5%). În toate cazurile agentul economic SRL ”Irarom-Grup” a beneficiat de tratament tarifar preferențial cod „103” conform certificatelor de origine CT-I nr. nr. № MD 76800F-I05 1596786 din 30 ianuarie 2017, № MD 76800F 2464 1747200 din 04 octombrie 2017 și № MD 76800F 3049 1700695 din 22 decembrie 2017 - preferință acordată în baza Acordului privind comerțul liber dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei, semnat la Chișinău la 13 noiembrie 2013 și Acordul de Creare a Zonei de Comerț Liber în cadrul Comunității Statelor Independente (CSI), semnat la Sankt-Petersburg la 18 octombrie 2010, pentru mărfurile care au fost obținute integral sau au fost suficient prelucrate/transformate pe teritoriul Ucrainei.

Astfel, manifestând dezacord cu acțiunile organului vamal, SRL ”Irarom-Grup” a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, (sediul Rîșcani), din 08 decembrie 2022, cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Irarom-Grup” a fost admisă în sensul solicitat.

Analizând materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, Colegiul civil ajunge la concluzia că soluția primei instanțe privind admiterea acțiunii este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

În materie de drept, conform art. 1 pct. 21 din Codul vamal, controlul ulterior semnifică verificarea informațiilor din declarația vamală și din documentele însoțitoare, verificarea existenței și conformității documentelor prevăzute pentru derularea unei destinații vamale sau regim vamal, examinarea contabilității și a tuturor documentelor și datelor sub orice formă, inclusiv computerizată, care se raportează la operațiunile privind mărfurile provenite din comerțul internațional ori la alte operațiuni comerciale anterioare sau ulterioare implicând aceste mărfuri, verificarea mărfurilor, în cazul în care acestea pot fi identificate, a mijloacelor de transport, încăperilor și spațiilor de depozitare.

Conform art. 6 alin. (2) din Codul vamal, activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu legislația care este în vigoare la data la care organul vamal a primit declarația vamală și alte documente. Apărarea drepturilor și intereselor plătitorilor vamali se face pe cale judiciară sau pe alte căi prevăzute de prezentul cod și de alte

acte normative. Toate îndoielile apărute la aplicarea legislației vamale se vor interpreta în favoarea plătitorului vamal.

Potrivit art. 12 alin. (2) din Codul vamal, actele normative emise de Serviciul Vamal intră în vigoare în conformitate cu legislația.

Conform art. 141 alin. (1), (2) și (2²) din Codul vamal, clasificarea mărfurilor se efectuează de către declarant. Ea constă în stabilirea, pentru mărfurile declarate organelor vamale, a unui cod conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor și normelor metodologice existente. În caz de clasificare incorectă a mărfurilor, organele vamale au dreptul să efectueze de sine stătător clasificarea lor în corespundere cu Nomenclatura combinată a mărfurilor și normele metodologice existente, prin emiterea deciziei de clasificare a mărfurilor. Procedura de emitere a deciziei de clasificare a mărfurilor în corespundere cu Nomenclatura combinată a mărfurilor se stabilește de către Serviciul Vamal. Organul vamal este în drept să emită decizia de clasificare a mărfurilor după acordarea liberului de vamă. Decizia de clasificare se transmite declarantului în termen de trei zile lucrătoare de la emitere.

Articolul 202² alin. (1) și (5) din Codul vamal statuează că, reverificarea declarației vamale se efectuează la oficiul organului vamal, este una dintre formele controlului ulterior și constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală, precum și a existenței și conformității documentelor justificative anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor într-o destinație vamală, a altor documente aferente operațiunilor verificate de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuții de administrare fiscală sau alte instituții și persoane. În cazul depistării unor erori și/sau divergente între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale.

În sensul art. 202³ alin. (2) din Codul vamal, în cazul exercitării controlului ulterior, organul vamal are următoarele drepturi: a) în cadrul controlului ulterior prin audit postvămuire să verifice clădirile, depozitele și alte încăperi, mijloacele de transport destinate transportării de mărfuri care au fost plasate sau urmează a fi plasate sub o destinație vamală, precum și a altor obiecte, cu excepția celor utilizate exclusiv în scop de domiciliu și reședință, în caz de necesitate să efectueze sigilarea obiectelor respective; b) să primească sau să ridice de la persoanele auditate informații, date, documente sub orice formă necesare verificării. Ridicarea documentelor se face în baza actului de ridicare, a cărui formă este stabilită de către Serviciul Vamal; c) în cadrul controlului ulterior prin audit postvămuire să ceară administratorului, persoanei auditate efectuarea inventarierii mărfurilor și a mijloacelor de transport aflate în posesia și/sau gestiunea acestora; d) să preleve, în

conformitate cu prevederile secțiunii 29, mostre pentru expertizarea și identificarea mărfurilor în laboratorul vamal sau în alte instituții acreditate; e) să calculeze și să încaseze la bugetul public național, în conformitate cu legislația în vigoare, obligațiile vamale constatate; f) să colecteze, să proceseze și să utilizeze informația necesară pentru prevenirea încălcărilor legislației în vigoare; g) să ridice de la persoanele auditate mărfuri sub orice formă necesare verificării care sînt pasibile de drepturile de import și care nu au fost supuse total sau parțial procedurilor de vămuire și/sau achitării drepturilor de import. Ridicarea mărfurilor se face în baza actului de ridicare, a cărui formă este stabilită de către Serviciul Vamal; h) în scopul asigurării stingerii oricărei obligații vamale ce poate apărea, să solicite de la persoana auditată depunerea unei garanții bancare în măsură suficientă să asigure acoperirea unei eventuale apariții a obligației vamale, iar în cazul imposibilității depunerii garanției respective, precum și a executării acesteia, este în drept să aplice pe parcursul efectuării controlului ulterior, care nu va depăși 6 luni, măsuri asigurătorii în suma obligației vamale estimate, fie prin emiterea și înaintarea către banca respectivă a dispoziției de suspendare a operațiunilor bancare în partea de cheltuieli din contul persoanei auditate, fie prin aplicarea sechestrului asupra activelor aflate în proprietatea acesteia în conformitate cu prevederile prezentului cod.

La caz, este de reținut că în cadrul relațiilor comerciale reflectate supra, sunt aplicabile Regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor, aprobate prin Decizia Consiliului Șefilor de Guvern din Comunitatea Statelor Independente (CSI) din 20 noiembrie 2009.

Astfel, conform prevederilor art. 24 alin. (3) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1330-XIII din 20 noiembrie 1997, în cazul în care se pune la îndoială autenticitatea certificatului ce origine a mărfii sau a datelor ce se conțin în el, autoritatea vamală este în drept să se adreseze organelor care au eliberat certificatul sau organizațiilor specializate ale țării menționate ca țară de origine a mărfii pentru a obține date suplimentare sau precizări.

De asemenea, potrivit pct. 9. 3 din Regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor, aprobate prin Decizia Consiliului Șefilor de Guvern din CSI din 20 noiembrie 2009, certificatul de origine forma CT-1 nu poate fi acceptat în țara de import, în cazul în care autoritățile vamale din țara de import au informații confirmative de la autoritățile competente din țara de export, că certificatul a fost eliberat pe baza unor informații neveridice.

Cu toate acestea, după cum rezultă din circumstanțele cauzei, deși în urma examinării răspunsurilor recepționate de la Autoritatea Vamală a Ucrainei nr. 08-16/16-01-01/11/8865 din 31 iulie 2020 și 15/15-03/11/483 din 16 februarie 2021, în urma inițierii verificării ulterioare a certificatelor de origine forma CT-1, nr. № MD 76800F-105 1596786 din 30 ianuarie 2017, № MD 76800F 2464 1747200 din

04 octombrie 2017 și № MD 76800F 3049 1700695 din 22 decembrie 2017, s-a stabilit că certificatele de origine sunt autentice, însă Autoritatea Vamală a Ucrainei nu a putut confirma criteriul de origine pentru mărfurile „Д18504” și „Д18537”, deoarece exportatorul nu a prezentat documente suficiente pentru confirmarea originii preferențiale a mărfurilor acoperite de certificatele menționate, respectivele certificate de origine, au fost acceptate în țara de import (Republica Moldova).

Totodată, din conținutul răspunsurilor menționate supra, se poate desprinde că, la demersul Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Autoritatea Vamală din Ucraina a verificat certificatele de origine a mărfii forma CT-1: nr. MD76800F 105 (1596786) din 30 ianuarie 2017, nr. MD76800F 2464 (1747200) din 04 octombrie 2017 și nr. MD76800F3049 (1700695) din 22 decembrie 2017, confirmând că acestea într-adevăr au fost eliberate de Camera de Comerț și Industrie Hmelnițk, Ucraina pentru întreprinderea ООО ”Энергоприладпостач”.

Respectiv, Colegiul civil nu a putut constata că certificatele ar fi fost eliberate în baza unor informații neveridice și, prin urmare, prima instanță corect a ajuns la concluzia că, organul vamal fără temei a pus la îndoială și nu a confirmat originea mărfurilor importate.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel reiterează că, în circumstanțele în care certificatele respective au fost eliberate de către organul competent - Camera de Comerț și Industrie Hmelnițk, Ucraina, iar valabilitatea acestora este de 12 luni, SRL ”Irarom-Grup” nu este culpabilă de faptul că nu poate reconfirma actele emise.

Suplimentar, este remarcabilă concluzia primei instanțe că, potrivit pct. 9. 3 din Regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor, aprobate prin Decizia Consiliului Șefilor de Guvern din CSI din 20 noiembrie 2009, certificatul de origine forma CT-1 nu poate fi acceptat în țara de import, anume în cazul în care autoritățile vamale din țara de import au informații confirmative de la autoritățile competente din țara de export, că certificatul a fost eliberat pe baza unor informații neveridice.

La caz, nici în prima instanță și nici în cadrul instanței de apel, autoritatea vamală nu a prezentat informații confirmative privind eliberarea certificatului în baza unor informații neveridice.

Prin urmare, este apreciată ca întemeiată concluzia primei instanțe privind ilegalitatea deciziei de invalidare ”retroactivă” a certificatelor menționate și de recalculare a drepturilor de import, precum și a actelor subsecvente, precum decizia cu privire la declanșarea procedurii de executare silită nr. 34 din 21 septembrie 2021 și decizia adoptată în procedură prealabilă.

Cu referire la argumentele apelanților privind imposibilitatea calificării mărfurilor importate de SRL ”Irarom-Grup” pentru tratament preferențial, în

pofida circumstanțelor reflectate în răspunsurile Autorității Vamale Ucrainene că întreprinderea exportatoare ООО ”Энергоприладпостач” a prezentat informații insuficiente din cauza scurgerii termenului de 3 ani, Colegiul civil remarcă faptul că Serviciul Vamal nu a demonstrat că întreprinderea de export din Ucraina a prezentat date neveridice.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel consideră irelevante argumentele apelanților cu privire la imposibilitatea stabilirii originii mărfurilor importate și că acest fapt a generat apariția obligației vamale conform art. 127¹¹ din Codul vamal, deoarece, în cadrul examinării cauzei, SRL ”Irarom-Grup” a prezentat probe ce adevăresc că, Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina, singurul organ abilitat de a certifica originea mărfii, nu poate emite în original alte certificate de origine întreprinderii producătoare din Ucraina, deoarece termenul de valabilitate a certificatului emis este de un an de zile și este imposibilă reîntocmirea concluziei privind proveniența mărfurilor din anul 2017.

Mai mult, certificatele de origine, prezentate la momentul importului de către SRL ”Irarom-Grup”, nu au fost anulate de către organele competente din Ucraina, ca rezultat al reverificării la solicitarea Serviciului Vamal din Republica Moldova, fiind acte care au produs efecte juridice și nu există nici un temei pentru nerecunoașterea autenticității lor.

Suplimentar, Colegiul civil consideră neîntemeiate argumentele apelanților privind faptul că din circumstanțele cauzei, certificatele de origine CT-1 nu confirmă univoc țara de origine a mărfurilor importate, or, Autoritatea Vamală a Ucrainei a confirmat faptul eliberării certificatului de origine și autenticitatea acestora și nu a invocat existența unor informații neveridice, circumstanțe confirmate prin corespondența scrisă cu partenerii din Ucraina, care a fost prezentată în calitate de probe de către SRL ”Irarom-Grup”.

Cu referire la alegațiile apelanților privind aplicabilitatea pct. 37 și pct. 40 din Hotărârea Guvernului nr. 1599/2002 cu privire la regulile de origine a mărfurilor, Colegiul civil menționează că actul citat reglementează clar că în cazul apariției unor dubii privind originea mărfii sau datele ce se conțin în certificatul de origine, organul vamal al Republicii Moldova este în drept să se adreseze organului împuternicit, care a eliberat dovada de origine respectivă sau organelor competente ale țării de origine a mărfii și dacă în termenele stabilite de acordurile de comerț liber la care Republica Moldova este parte nu se obține un răspuns sau răspunsul nu conține date insuficiente pentru determinarea autenticității documentului în cauză sau a originii reale a mărfurilor, autoritățile vamale ale Republicii Moldova refuză acordarea preferințelor prevăzute de acordurile internaționale.

Astfel, în procesul verificării certificatelor de origine, organul vamal a fost în drept să se adreseze organului împuternicit, care a eliberat dovada de origine - Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina; să refuze acordarea

preferințelor SRL "Irarom-Grup" la momentul importului; să refuze acordarea preferințelor dacă răspunsul organului abilitat sau competent al țării de export conținea date insuficiente pentru determinarea autenticității.

De altfel, Autoritatea Vamală a Ucrainei a confirmat autenticitatea certificatelor de origine asupra mărfii, iar certificatele de origine au fost acceptate în țara de import (Republica Moldova), deși exportatorul, agentul economic din Ucraina, nu a putut prezenta documente suficiente pentru reverificarea originii produsului din motivul scurgerii termenului de 3 ani, iar organul împuternicit, care a eliberat dovada de origine - Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina, a fost în imposibilitate să reîntocmească concluzia privind proveniența mărfurilor din anul 2017.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel consideră declarative cumulul argumentelor apelanților cu privire la cauzele care au dus la reverificarea declarațiilor vamale la compania SRL "Irarom-Grup" și, respectiv emiterea deciziei de regularizare nr. 259 prin care s-a calculat spre achitare obligația vamală în sumă de 118 078, 83 lei, deoarece: 1 - Competență de a se expune asupra originii producției exportate de către ООО "Энергоприладпостач" în adresa SRL "Irarom-Grup", este Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina dar nu Autoritatea Vamală din Ucraina; 2 - Neprezentarea informației sau prezentarea informației insuficiente, din cauza scurgerii timpului, nu poate fi asimilată cu prezentarea datelor neveridice, deoarece Camera de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina nu reîntocmește concluzia după expirarea valabilității certificatului de origine, care este un an de zile. Mai mult, Autoritatea Vamală din Ucraina a confirmat autenticitatea certificatelor de origine în litigiu; 3 - La momentul exportului mărfii de către ООО „Энергоприладпостач” în adresa SRL "Irarom-Grup", organul vamal nu a avut dubii referitor la autenticitatea certificatului de origine; 4 - Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale, întocmit de Biroul Vamal Nord, nu conține concret care date, informații sau documente prezentate de către întreprinderea exportatoare din Ucraina ООО „Энергоприладпостач” sunt neveridice, fapt ce face imposibilă aplicarea pct. 9. 3 din Protocolului cu privire la regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor țărilor membre CSI.

În altă ordine de idei, Colegiul civil consideră irelevante argumentele apelantei cu privire la aplicabilitatea la caz a prevederilor pct. 69 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, potrivit căreia, în toate cazurile în care în urma verificării dovezilor de origine rezultă că acordarea regimului tarifar preferențial a fost neîntemeiată, organele vamale vor lua măsuri pentru recuperarea obligației vamale prin întocmirea de decizii de regularizare.

Or, verificarea dovezilor de origine, este posibilă în cazurile reglementate în pct. 68 din același Regulament, care specifică faptul că, Biroul vamal poate solicita organului emitent certificatul de origine a mărfurilor și verificarea acestuia: a) când se constată neconcordanțe între datele înscrise în dovada de origine și celelalte documente care însoțesc declarația vamală. În acest caz, regimul preferențial se acordă numai după recepționarea rezultatului verificării, care atestă conformitatea; b) când se constată neconcordanțe formale care nu afectează fondul. În aceste cazuri, organul vamal acordă regimul tarifar preferențial și, ulterior, solicită verificarea dovezii de origine; c) atunci când tratatul internațional în baza căruia a fost emisă dovada originii prevede alte reguli privind verificarea acesteia se vor aplica acele reguli.

Cu toate acestea, nici în prima instanță și nici în instanța de apel, organul vamal nu a prezentat probe care să confirme constatarea unuia din cazurile menționate supra, pentru a solicita Camerei de Comerț și Industrie din or. Hmelnițk, Ucraina, verificarea certificatului de origine și, ca consecință, emiterea deciziei de regularizare cu efectele ulterioare.

Alte argumente invocate de apelanți în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

În consecință, instanța de apel reține prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume cauza *Rebait și alții vs Franța* că, art. 6 par. 1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.

În contextul celor menționate, este de reținut că argumentele apelanților sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a elucidat deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale și a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, cu respectarea normelor procedurale, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Nord.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se respinge cererea de apel declarată de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Biroul Vamal Nord, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 08 decembrie 2022.

Decizia este executorie de la emitere însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Cererea de recurs se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei integrale a instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Președintele completului, judecătorul

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Dutca Ina

Băbălău Denis